
Utfärdad: [dd.mm.åååå]	Träder i kraft: 01.09.2023	Giltighetstid: tills vidare
---------------------------	-------------------------------	--------------------------------

Rättsgrund
Lotsningslagen (561/2023) 51 § 4 mom., 52 § 3 mom.

Påföljderna för verksamhet som strider mot föreskriften anges i
Lotsningslagen (561/2023) 66 § 2 mom., 67 § 1 mom.

EU-lagstiftning som ska verkställas:

Ändringsuppgifter:

Krav och tillvägagångssätt för examinatorer för lotsexamen och PEC-examen

Innehåll

1	Tillämpningsområde.....	2
2	Syfte	2
3	Definitioner.....	2
4	Examinatorns utbildning	2
4.1	Examinatorutbildningens innehåll.....	2
4.2	Utbildarutbildning	3
4.2.1	Innehåll.....	3
4.2.2	Lagstiftning, förvaltningsförfaranden och tjänsteansvar i anslutning till uppgiften	3
4.2.3	Bedömning av lots- och PEC-examina.....	3
4.2.4	Examens praktiska arrangemang	4
4.3	Kommunikationsutbildning	4
4.3.1	Principer för bra kommunikation	4
4.3.2	Den praktiska delens kommunikation	4
4.3.3	Utmanande kommunikationssituationer	4
4.4	Simulatorutbildning.....	5
4.4.1	Simulatorutbildningens innehåll	5
4.5	Teoriprov.....	5
4.6	Godkännandeförfarande för utbildningen	6
5	Simulatorövning för examinatorer.....	6
6	Inskolningsresa som är avsedd för examinatorer	6
7	Förfaranden relaterade till ansökan om, utfärdande och komplettering av certifikat för examinator	7
8	Förnyelse av certifikat för examinator	7
9	Ikraftträdande.....	8

1 Tillämpningsområde

Denna föreskrift tillämpas på examinatorer enligt 8 kap. i lotsningslagen (561/2023) på det sätt som avses 6 kap. för lotsexamina eller PEC-examina som avses i lagens 7 kap. när de utfärdar nämnda examina och när de utför myndighetsuppgifter som delegerats till dem enligt lotsningslagen samt i tillämpliga delar på personer som avlägger dessa examina.

2 Syfte

Genom denna föreskrift ger man preciserande bestämmelser om de utbildningskrav som 51 § i lotsningslagen ställer på examinatorer. Genom föreskriften preciseras dessutom de förfaranden genom vilka den som ansöker om att bli en sådan person ska visa sin kompetens för den behöriga myndigheten både när det första certifikatet söks och när det förnyas. Genom föreskriften säkerställer man att examinatorerna har enhetliga kunskaper och färdigheter samt färdigheter för att sköta uppgiften. På så sätt säkerställer man kvaliteten på examenstillfällena och bedömningen av dem samt att de som avlägger lotsexamina eller PEC-examina behandlas jämlikt och rättvist.

3 Definitioner

I denna föreskrift avses med:

- 1) *lotsexamen* examen enligt 35 § i lotsningslagen,
- 2) *lotsföreskrift* Transport- och kommunikationsverkets föreskrift TRAFICOM/452303/03.04.01.00/2022, Lotsbolagets verksamhets sätt samt innehållet i lotsningscertifikatet och förfarandena för att ansöka om detta,
- 3) *PEC-föreskrift* Transport- och kommunikationsverkets föreskrift TRAFICOM/452325/03.04.01.00/2022, Ansökan om dispens för farleder och regionala farleder som ska antecknas i certifikatet för lotsdispens (PEC-certifikat), kraven för examen som avser detta, samt förfaranden relaterade till certifikatet,
- 4) *PEC-examen* examen enligt 44 § i lotsningslagen,
- 5) *examinator* en examinator för lotsexamen eller PEC-examen som avses i 8 kap. i lotsningslagen ..., och
- 6) *farledsföreskrift* Transport- och kommunikationsverkets föreskrift TRAFICOM/452299/03.04.01.00/2022, Skyldighet att anlita lots och förfaranden relaterade till detta i Finlands vattenområde.

Därtill tillämpas definitionerna i 2 § i lotsningslagen i denna föreskrift.

4 Examinatorns utbildning

4.1 Examinatorutbildningens innehåll

Kompetenskraven för en examinator och om den utbildning som krävs anges i 51 § i lotsningslagen. De utbildningsinnehåll som preciseras i detta kapitel finns nämnda i paragrafens 1 mom. 4 punkten.

4.2 Utbildarutbildning

4.2.1 Innehåll

Examinatorn ska innan han eller hon ansöker om det första certifikatet genomgå den utbildarutbildning som förutsätts i 51 § 1 mom. i lotsningslagen. Syftet med utbildningen är att ge examinatorn kunskaper och färdigheter om hur examensprestationerna ska bedömas. Utbildarutbildningen ska innehålla minst följande helheter i följande omfattning:

4.2.2 Lagstiftning, förvaltningsförfaranden och tjänsteansvar i anslutning till uppgiften

Personen som genomgått utbildningen behärskar lagstiftningen om lotsning och skyldigheten att anlita lots samt lagstiftningen om farledsnavigation i allmänhet och de föreskrifter som utfärdats med stöd av dem samt känner till referensramen för den allmänna lagstiftning som gäller utförandet av myndighetsuppgifter.

Personen känner till den allmänna förvaltningslagstiftningen och processen för förvaltningsbeslut och de rättelse- och besvär förfaranden relaterad till den så att han eller hon kan ge anvisningar om examinandens rättigheter.

Personen förstår att han eller hon i enlighet med 124 § i grundlagen (731/1999) genom lag utför delegerade myndighetsuppgifter som examinator och således verkar med tjänsteansvar i denna uppgift. Personen känner till de ansvar och skyldigheter som är relaterade till skötseln av tjänsteuppgiften.

4.2.3 Bedömning av lots- och PEC-examina

4.2.3.1 Allmänt om bedömning och att ge respons

En person som avlagt denna utbildningsdel har allmänna kunskaper och färdigheter i bedömning av olika prestationer samt i att ge respons på dem. Personen förstår grunderna för bedömningen av en prestation samt dess syfte och kan ge bedömningen och responsen på ett ändamålsenligt sätt i rätt tid. Personen känner till betydelsen av att bedöma en prestation och ge respons som hjälpmedel för en individs lärande. Personen känner till principerna för ett jämlikt och rättvist bemötande och kan följa dem när han eller hon bedömer lots- eller PEC-examina.

4.2.3.2 Saker som ska beaktas vid bedömningen av enskilda prestationer inom examens olika delområden

Personen behärskar innehållet i lots- eller PEC-examens olika delområden och de mål som ställts upp för dem. Personen kan bedöma hur dessa mål uppnås ur lotsningskompetensens synvinkel i en enskild prestation.

Personen behärskar utarbetandet och genomförandet av en bra lotsningsplan samt kan bedöma olika lotsningsplaner och deras överensstämmelse med föreskrifterna. Personen kan vid behov framföra preciserande anmärkningar eller frågor om den lotsningsplan som bedöms. Personen behärskar särdragen hos den farled som examen gäller och de frågor som ska beaktas i lotsningsplanen samt kan bedöma hur dessa förverkligas i lotsningsplanen.

Personen behärskar bedömningsmetoden som används vid examenskörningen och fartygssimulatorprovet och innehållet i blanketten som används vid bedömningen. Personen kan bedöma prestationerna i den praktiska delen av lots- eller PEC-examen på sinsemellan jämförbara grunder och på samma grunder som andra examinatorer. Personen identifierar sådana verksamhetssätt som väsentligt försämrar farledsnavigeringens och sjöfartens säkerhet och som leder till att prestationen underkänns.

4.2.4 Examens praktiska arrangemang

Personen behärskar lots- eller PEC-examens delområden och kan ordna ett examens-tillfälle av god kvalitet och som överensstämmer med kraven.

Personen känner till de praktiska arrangemangen vid examenstillfället och kan informera och handleda examinanden om dem. Personen kan vid behov reservera behövliga lokaler och material för examenstillfället efter att ha kommit överens om saken med examinanden.

Personen kan komma överens om de praktiska arrangemangen för examenskörningen med examinanden och dennes fartyg samt kan ge personalen anvisningar om arrangemangen och förfarandena i anslutning till examenstillfället.

Personen har färdigheter att komma överens om de praktiska arrangemangen för fartygssimulatorprovet med examinanden och med den aktör som ansvarar för fartygssimulatorn samt kan ge anvisningar om arrangemangen och förfaranden i anslutning till examenstillfället för dem som deltar i examenstillfället.

Ett intyg ska lämnas in till Transport- och kommunikationsverket i samband med certifikatansökan, av vilket det framgår att sökanden med godkänt resultat har genomgått utbildarutbildning med ovan beskrivet innehåll eller utbildning som omfattar mer än detta.

4.3 Kommunikationsutbildning

Examinatorn ska innan han eller hon ansöker om det första certifikatet genomgå den kommunikationsutbildning som förutsätts i 51 § 1 mom. i lotsningslagen. Kommunikationsutbildningen ska innehålla följande delar:

4.3.1 Principer för bra kommunikation

Den sökande som har avlagt detta avsnitt behärskar alla centrala principer för bra kommunikation och identifierar skillnader i kommunikation som förebygger tillbud och kommunikation som orsakar dem. Den som utfört avsnittet har beredskap att identifiera olika element av bra kommunikation på finska, svenska och engelska både inom fartygets interna och externa kommunikation för att säkerställa farledsnavigeringens säkerhet.

4.3.2 Den praktiska delens kommunikation

Den som har avlagt detta avsnitt behärskar bedömningen av fartygets interna och externa kommunikation som mäts i det praktiska avsnittet. Avsnittet ska innehålla övningar som motsvarar de uppgifter som mäts för sökanden i den praktiska delen. Under övningarna ska man också mäta den examinatornsökandes språkkunskaper i finska, svenska och engelska i tillämpliga delar.

Delen kan avläggas antingen i farledskörning ombord på ett fartyg eller i en fartygssimulator tillsammans med en person som innehar certifikat för examinator för lots- eller PEC-examina.

4.3.3 Utmanande kommunikationssituationer

Den som avlagt denna del behärskar alla sådana utmanande kommunikationssituationer som kan mätas i lots- eller PEC-examen. Genom att utföra avsnittet säkerställer man att examinatorn har en bred kompetens inom utmanande kommunikationssituationer för att examinatorn ska kunna bedöma dessa som en del av lots- eller PEC-examen. Avsnittet ska innehålla personens egen övning i utmanande situationer som kräver kommunikation, vilket ordnas i en fartygssimulator.

Avsnittet ska bestå av övningar som används i lots- eller PEC-examina så att sökanden behärskar övningens innehåll och mål som är väsentliga för den interna och externa kommunikationen.

Utbildning i utmanande kommunikationssituationer kan avläggas som en del av den simulatorutbildning som anges i punkt 4.4.

4.4 Simulatorutbildning

4.4.1 Simulatorutbildningens innehåll

Examinatorn ska innan han eller hon ansöker om det första certifikatet avlägga den simulatorutbildning som förutsätts i 51 § 1 mom. i lotsningslagen. Utbildningen ska omfatta praktiska övningar där den som avlägger simulatorutbildningen själv utför manövreringsuppgifter ombord på ett fartyg samt övningar där en annan person utför manövreringsuppgifter ombord på ett fartyg och den som avlägger simulatorutbildningen bedömer prestationen.

Före varje övning ska den som utbildas och utbildaren gå igenom varje övningsförlopp, tema och innehåll så att det är klart för den som utbildas vad övningens mål är och vilka faktorer som ska mätas i övningen samt hur de ska bedömas. Efter varje övning går den som utbildas och utbildaren igenom den genomförda övningen.

Målet med utbildningen är att den som utbildas känner till de övningar som används i fartygssimulatorprovet för lots- eller PEC-examen och behärskar målen för de olika övningarna samt känner till de saker som mäts i varje övning. Den som avlagt utbildningen känner dessutom till fartygssimulatorns funktionsprincip och centrala funktioner och deras begränsningar samt behärskar användningen av simulatoren i tillräcklig omfattning. Den som utbildas kan skapa och redigera övningar som används i lots- och PEC-examina för olika farleder och som olika helheter.

4.5 Teoriprov

Examinatorn ska avlägga lotsexamina som Transport- och kommunikationsverket ordnar eller ett teoriprov för examinatorer för PEC-examina. Teoriprovet baserar sig på ett teoriprov som ingår i lotsexamen eller PEC-examen och därtill ingår frågor relaterade till examinationen.

En person som avlagt teoriprovet med godkänt resultat ska behärska följande:

1. saker som krävs i teoriprovet för lotsexamen och PEC-examen och som anges i Traficoms PEC-examens- och lotsföreskrifter
2. 1, 2, 5 och 7 kap. i förvaltningslagen (434/2003)
3. 1 och 4 kap. i statstjänstemannalagen (750/1994)
4. 3 och 40 kap. i strafflagen (39/1889)
5. 1–5 kap. i skadeståndslagen (412/1974)
6. 124 § i grundlagen (731/1999)
7. teori relaterad till fartygsstyrning.

Teoriprovet avläggs efter att personen med godkänt resultat har avlagt de utbildningar som lagen förutsätter enligt punkterna 4.2–4.4 ovan. Teoriprovet består av flervalsfrågor och en tillämpad del. Provet innehåller frågor på både finska, svenska och eng-

elska. Teoriprovet avläggs genom ett förfarande som ordnas av Transport- och kommunikationsverket och granskas av den tjänsteman vid Transport- och kommunikationsverket som ansvarar för lotsningsärenden.

Ett underkänt teoriprov kan förnyas tidigast två veckor efter den föregående prestationen.

4.6 Godkännandeförfarande för utbildningen

För att varje utbildning ska avläggas på ett godkänt sätt krävs att sökanden behärskar de saker som ingår i utbildningen. Utbildningsgivaren ansvarar för att de uppställda målen för utbildningen uppfylls. Genom att bevilja ett undertecknat intyg bekräftar utbildningsanordnaren att den sökande behärskar utbildningens innehåll.

Examinatorssökanden ska till Transport- och kommunikationsverket lämna in ett eller flera intyg av vilka det framgår att varje utbildning godkänts.

Transport- och kommunikationsverket godkänner utbildningen som utbildning enligt 51 § i lotsningslagen för aktören som erbjuder utbildning, om utbildningsleverantören påvisar att innehållet i utbildningsplanen motsvarar åtminstone det som föreskrivs i denna föreskrift. Den person som ansvarar för utbildningen ska ha ett giltigt certifikat för examinatorer eller minst fem års erfarenhet av att verka som examinator. Ett godkännande som beviljats av Transport- och kommunikationsverket gäller tills vidare och det ska förnyas om grunderna för godkännandet ändras.

5 Simulatorövning för examinatorer

I 51 § 2 mom. i lotsningslagen anges att examinatorn ska ha den erfarenhet som uppgiften förutsätter. Ett av sätten att påvisa erfarenhet av en viss farled och därmed få examinatorsrätt för farleden i fråga är att avlägga en grundläggande inskolningsresa enligt 43 § i lotsningslagen och ett prov i farledskänedom enligt 45 § i lagen för farleden man ansöker om, vilka har preciserats i kapitel 5.3 och 5.5 i Transport- och kommunikationsverkets PEC-föreskrift, samt dessutom en simulatorövning för examinatorer enligt denna föreskrift. På så sätt kan personen alltså få examinatorsrätt för lots- eller PEC-examina även för en sådan farled för vilken han eller hon inte har ett giltigt lotsningscertifikat eller dispens som antecknats i PEC-certifikatet.

Den simulatorövning som förutsätts i lagparagrafen ska innehålla alla upprättade övningar som är tillämpliga för fartygssimulatorprovet i lots- eller PEC-examen. Simulatorövningens teman och mål ska gås igenom med examinatorn före varje övning. Vid simulatorövningarna ska lotsningsplanen som gjorts upp för provet i farledskänedom användas. Genom simulatorövningen säkerställer man att personen känner till alla särdragen i den aktuella farleden och hur olika förhållanden inverkar på farledsnavigeringen.

Vid simulatorövningen ska det utöver den som genomför övningen finnas minst en examinator som har examinatorsrätt för farleden i fråga.

6 Inskolningsresa som är avsedd för examinatorer

I 51 § 2 mom. i lotsningslagen anges att examinatorn ska ha den erfarenhet som uppgiften förutsätter. Ovan beskrivs förfarandet för att påvisa erfarenhet av en farled där personen inte har ett lotsningscertifikat eller dispens som antecknats i PEC-certifikatet. Om en person har examinatorsrätt för farleden i fråga, kan han eller hon utvidga mängden fartyg för vilka han eller hon kan vara examinator genom att avlägga en grundläggande examenskörning på fartyget i fråga i enlighet med lagen, eller alternativt genom att avlägga en sådan inskolningsresa med en annan examinator som av-

ses i 51 § 2 mom. 4 punkten och som är avsedd för examinatorer enligt denna föreskrift. På så sätt kan en examinator med PEC-certifikat alltså få examinatorsrätt för ett fartyg som han eller hon inte har erfarenhet av genom dispens som antecknats i PEC-certifikatet.

En sådan inskolningsresa ska till sitt innehåll minst motsvara den inskolningsresa som avses i 43 § i lotsningslagen och dessutom beakta fartygets egenskaper som kan vara av betydelse vid examinationer. Syftet med inskolningsresan är att säkerställa att examinatorn i den omfattning som uppgiften förutsätter behärskar alla de fartyg som han eller hon är examinator för. Inskolningsresan som är avsedd för examinatorer ska göras i farledens båda riktningar.

7 Förfaranden relaterade till ansökan om, utfärdande och komplettering av certifikat för examinator

Certifikatet för examinator söks hos Transport- och kommunikationsverket genom att lämna in en ansökan jämte bilagor till Transport- och kommunikationsverkets registratorkontor.

Till ansökan ska bifogas:

1. information som gäller övningsresor och förordande av examinatorer
2. intyg över godkända avlagda utbildningar enligt 51 § i lagen och punkt 4 i denna föreskrift.

Transport- och kommunikationsverket beviljar certifikat för examinator för lotsexamina eller PEC-examina för de farleder och fartyg för vilka de villkor som anges i 51 § i lotsningslagen uppfylls. Vid behov kan Transport- och kommunikationsverket begära kompletteringar av sökanden innan certifikatet beviljas. Omprövning av ett beslut om att bevilja eller inte bevilja ett certifikat kan sökas hos Transport- och kommunikationsverket.

8 Förnyelse av certifikat för examinator

Villkoren för förnyande av certifikat för examinator av lotsexamina eller PEC-examina anges i 52 § i lotsningslagen. Nedan beskrivs ett närmare förfarande för att påvisa kravet i paragrafen.

Det webbaserade teoriprovet som avses i 1 mom. 1 punkten avläggs under samma förutsättningar som föreskrivs i Transport- och kommunikationsverkets PEC-föreskrift eller lotsföreskrift. Teoriprovet ska ha avlagts högst tolv månader innan certifikatet förnyas.

De uppdaterade lotsningsplaner som förutsätts i paragrafens 1 mom. 2 punkten ska presenteras för Transport- och kommunikationsverket för de farleder som har ändrats under giltighetstiden för det certifikat som förnyas. Till övriga delar kan man anse att lotsningsplanerna som presenterats vid beviljandet eller uppdateringen av certifikatet är tillräckliga.

Den som förnyar ett certifikat ska enligt paragrafens 1 mom. punkten 3 och 4 på blanketten anteckna de under certifikatets giltighetstid genomförda examenskörningar, lotsningsresor eller resor med PEC-certifikat samt övningsresor eller övningar i en fartygsimulator på basis av vilka han eller hon har rätt att förnya sitt certifikat.

Övningsresor med lots som utför lotsning eller med en innehavare av PEC-certifikat ska till sitt innehåll motsvara en PEC-inskolningsresa enligt 43 § i lotsningslagen. Övningsresor ska genomföras så att övningsresan inte upprepas på samma farled innan en (1)

övningsresa har genomförts på alla de farleder som antecknats på certifikatet. Resorna ska dessutom kvitteras av lotsen som utför lotsning eller av innehavaren av PEC-certifikat. Övningar som avläggs i en simulator motsvarar till sitt innehåll ett fartygssimulatorprov enligt lots- eller PEC-examen. Övningarna ska avläggas så att övningen inte upprepas på samma farled innan en (1) övning har avlagts på alla de farleder som antecknats på certifikatet. Ifall man avlägger fler än en (1) övning på någon farled, ska övningarna som används i övningen skilja sig innehållsmässigt från varandra.

Kravet på examenskörningar, resor som lots eller innehavare av PEC-certifikat, övningsresor eller övningar i fartygssimulator kan också uppfyllas som en kombination av ovan nämnda resor. Om examinatorn uppfyller detta villkor för förnyelse på något annat sätt än med fem examenskörningar, ska det sammanlagt finnas minst tio resor enligt denna punkt. Om examinatorn uppfyller villkoren för förnyelse enligt denna punkt i lagen med minst fem examenskörningar, täcker detta kraven i 52 § 1 mom. 3 och 4 punkten i lotsningslagen.

Enligt 1 mom. 5 punkten i paragrafen ska personen ha ett gällande läkarintyg som utfärdas av en sjömansläkare eller motsvarande hälsa och kondition som förutsätts för examinatorns uppgifter. Om examinatorn i sin befattning stiger ombord på ett fartyg eller från ett fartyg till sjöss, ska han eller hon dessutom ha tillräckligt god hälsa och kondition för detta.

9 Ikraftträdande

Denna föreskrift träder i kraft den 1 september 2023.

Helsingfors (dag) (månad) 20(år)

Beslutsfattare

Föredragande